

Otázka: Finanční trhy

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Daniel Surmař

Finanční trhy

-finanční trh = největší trh (národní + světové měřítko) a také nejpružnější (rychlá reakce na hospodaření a politické změny)

-podoba f. trhů : hotovost, bezhotovostní platební nástroje, cenné papíry, šek, směnka, drahé kovy, devize,

- peníze = specifické zboží má svůj specifický trh =finanční trh

Struktura (složení) finančního trhu:

1. peněžní trh

- splatnost do 1 roku (krátkodobé vklady, úvěry)

- pravidlo likvidity

2. **kapitálový trh**

- splatnost nad 1 rok (dlouhodobé vklady, úvěry)

- členění:

a) primární =vydání (emise) cenných papírů (CP)

b) sekundární =obchod s CP na burze i mimo ni

3. **trh drahých kovů** =doplňkový trh - je v Londýně (zlato, stříbro, diamanty)

4. **devizový trh** =založený na nabídce a poptávce po národních měnách

Peněžní trh

- krátkodobé finanční zdroje do 1 roku (půjčky)

- půjčka banka bance nebo banka klientovi

nástroje peněžního trhu:

a) vklady a úvěry

- netermínované vklady, krátkodobé termínované vklady, krátkodobé úvěry (kontokorent)

b) depozitní certifikáty =osvědčení o vkladu

c) směnky

d) pokladní poukázky

e) bankovní akcepty

(majitel =věřitel, výstavce =dlužník)

Cenný papír (CP)

- cenný papír zachycující právní vztah mezi 2 či více subjekty (majitel =věřitel, výstavce =dlužník)

- má zákonem dané náležitosti - může být samostatně obchodovatelný nebo jej můžeme převést na další osoby

-CP na peněžním trhu nepodléhají schválení Ministerstva financí

Depozitní certifikáty

výstavcem je banka=dlužník - přijímá vklady od věřitele

- certifikát - na jméno nebo na doručitele a může mít různou nominální (číslnou) hodnotu

- různá doba splatnosti (měsíc až rok)

- odměna =pevný úrok (podléhá dani z příjmu)

Směnka

-převoditelný cenný papír, **který vyjadřuje dlužný závazek kdy:**

- směnečný dlužník má povinnost zaplatit, - směnečný majitel má právo požadovat zaplacení částky v určitém čase a na určitém místě

Druhy směnek:

a) vlastní směnka =výstavce směnky se zavazuje zaplatit majiteli směnky

b) cizí směnka =výstavce přikazuje třetí osobě, aby zaplatila majiteli směnky

Vystavení směnky

- řídí se směnečným a šekovým zákonem

- dle toho zákona musí mít předepsané náležitosti (výstavce, majitel, částka, doba vystavení, místo vystavení, datum vystavení)

Použití směnky

-při půjčkách (zástavní půjčky), platidlo (úhrada pohledávky), při ručení (obchodní transakce)
- součást dokumentárního akreditivu (forma placení v zahraničí)

Převod směnky

- směnka je volně obchodovatelný cenný papír =převod na jinou osobu se provede pomocí indosamentu **=rubopisem**

Akceptace směnky

- podpisem na směnce vyjadřuje třetí osoba souhlas se zaplacením částky majiteli směnky

Eskont

-odprodej směnky před uplynutím doby její splatnosti

Bianko směnka =nejdříve se podepíše a potom se dopíše částka

Pokladniční poukázky

- většinou státní pokladniční poukázky - vydává státní instituce (Ministerstvo financí, ČNB, ...)

užití: nástroj měnové politiky k řešení dočasného schodku státního rozpočtu

prodej formou aukce - nominální hodnota v milionech

- jistý cenný papír, téměř bez rizika, protože stát je ručitelem za vrácení peněz

Bankovní akcepty

-cizí směnka přijatá bankou při poskytování akceptačního úvěru

klient banky: vystavuje směnku a je příjemce akceptačního úvěru

-banka =hlavní akceptační dlužník =jen pro nejlepší klienty banky

2. **kapitálový trh**

-tvoří jej cenné papíry dlouhodobého charakteru se splatností více než 1 rok

Emise cenných papírů:

- uskutečňuje se ve velkých finančních objemech (využívá se pro podnikání)

- schvaluje Ministerstvo financí, aby nedošlo k poškození velkého okruhu věřitelů a narušení finanční stability ekonomiky (všechny emise podléhají schválení ČNB)

Nástroje kapitálového trhu:

1. střednědobé a dlouhodobé termínované vklady
2. střednědobé a dlouhodobé úvěry
3. Emise (vydání) cenných papírů

dělí se na:

majetkové CP: *akcie, podílové listy*

úvěrové CP: *obligace, hypoteční zástavní listy*

akcie=

Podílové listy

- vydává je **podílový fond(PF)**

Podílový fond

- je založen dle zákona investičních společnostech a fondech

- licenci uděluje dozorčí orgán kapitálového trhu=**KCP(komise pro cenné papíry)**

PF= kolektivní investování > sdružuje peníze od investorů formou prodeje podílových listů

- s takto získaným kapitálem začne obchodovat na burze(prodávat,kupovat cenných papíru s cílem dosáhnout zisku)> **z něj vyplácí majitelům PL podílí.**

Spekulace:

- je to investice riziková ale vyšší výnosnost

Změny v podílových fondech (2000-2002):

- 1.přelicencování(komise pro cenné papíry odebrala licence)
- 2.předměna uzavřených fondů na otevřené fondy=**ten má ze zákona povinnost na žádost majitele podílového listu, list od něj odkoupit**)

Práva podílového listu:

- 1.podílet se na zisku
- 2.právo podílet se na likvidačním zůstatku
- 3.účastnit se valné hromadě(bez hlasovacího práva)
- 4.přednostně nakoupit nově emitované listy(mladé listy)

Obligace, dluhopis

-úvěrový cenný papír, který zachycuje právní vztah mezi **emitentem**(výstavce, dlužník) a **investorem**(dlužníkem)

Emitent:

-se zavazuje splatit za určitou dobu zvýšenou částku o úrok

-nelze ji proplatit dříve, ale lze ji prodat před dobou splatnosti jiné osobě

!majitel obligace nemá právo podílet se na řízení

***Emitent obligace:**

- **STÁT(dluhopisy)**

-**MĚSTSKÉ(komunální dluhopisy)**

-**PODNIKY**

-**BANKY**

***jsou to emise ve stovkách milionů korun**

Druhy obligací:

a)hledisko druhové

-na jméno

-nebo na majitele

b) hledisko ručení

-se zárukou(majetkem,jiným subjektem)

-bez záruky(jen dobrým jménem,nebo hospodářským výsledkem firmu)

c)z hlediska velikosti úroků

- z pevným úročením(úrok je hned při emisi)-při stálé ekonomice.

- z proměnlivým úročením(kolísá dle diskontní sazby)při nestálé ekonomice

1.Obligace

-cizí zdroj financování

+ úroky z obligací - kupující=investice

-firma=snížení daní

- úroky z obligací se musí vyplatit vždy>ztráta>bankrot

2.Dividenda

- nevýhodou je že se vyplácí po zdanění z čistého zisku

+ nevyplácí se, když firma neprosperuje

Tantieny-pro zaměstnance statutárního orgánu a vyplácí **se po vyplacení dividend**

4.Hypoteční zástavní listy

- jsou vydávány bankou:

- musí mít hypoteční licenci(ČNB)

- jsou ručený hypotékou (zástava nemovitosti)

zastava

nemovitosti

ZAČATEL-BANKA-INVESTOŘI

ÚVĚR

Burza - burzovní obchody

burza cenných papírů =speciální instituce a zvláštní forma trhu - střetává se zde nabídka a poptávka po cenných papírech

znaky burzy

1. obchoduje se se vzájemně zastupitelným zbožím, které se zde nenachází
2. obchody se konají pravidelně na určitém místě a v určitou dobu =větší nabídka i poptávka
3. pro obchodování jsou stanovena přesná pravidla (zákony burzy a řídicí orgány burzy)
4. obchodu se může zúčastnit pouze vymezený okruh osob (makléři, burzovní odhadci, ...)

Druhy burz:

1. všeobecné =obchoduje se s více druhy zboží (zemědělské plodiny, cenné papíry, zlato, ...)
2. specializované =jen pro určitý druh zboží
 - a) zbožové (komoditní) (káva, kakao, obilí, pomerančový koncentrát)
 - b) devizové =obchod s devizami založen na pohybech kurzu národních měn (Frankfurtská burza)
 - c) dlouhodobé cenné papíry: úvěrové, majetkové

Burzy ČR

1. Burza cenných papírů Praha, a.s.
2. Rm - systém česká burza cenných papírů, a.s.
3. Plodinová burza Brno (pšenice, řepka, kukuřice) =komoditní burza Praha
4. Česko-moravská komoditní burza v Kladně (nerostné suroviny, barevné kovy)
5. Energetická burza Praha =obchody s elektřinou (ČEZ, RWE, EON, Bohemia energy)

Burza CP se řídí zákonem o CP

vnitřní předpisy burzy: burzovní řád a burzovní pravidla

- na BCP (burze cenných papírů) Praha se každý všední den obchoduje s cennými papíry

- pro rychlou orientaci má každá burza Cp svůj index